

Homer: ILIADA

ČAS NASTANKA: Antika (obdobje pred srednjim vekom)

OBLIKA DELA: Ep, verz je heksameter

DOGAJALNI PROSTOR IN ČAS: Sredozemlje, obale pred malo Azijo. Iliada opisuje samo zadnjih 48 dni desetega leta bojev za Trojo. Trojansko - grška vojna se je začela zaradi ugrabitve Helene, najlepšega grškega dekleta in žene špartanskega kralja Menelaosa. Ugrabil jo je trojanski kraljevič Paris - ali bolje rečeno: prostovoljno je odšla z njim.

KNJIŽEVNE OSEBE, NJIHOV ZNAČAJ, DRUŽBENI POLOŽAJ, ŽIVLJ. NAZOR:

AHIL: sin morske nimfe Tetide in tesalskega kralja Peleja, ranljiv le v peto. Je trmast in vihrov v odločitvah. V Iliadi je Ahil prav gotovo ena ključnih osebnosti: brez njega Grki ne bi zmagali, ker je njegova zvitá mati Tetis premotila Zeusa, da je ustregel besu njenega sina. Ahil je v knjigi ena najbolj pozitivnih osebnosti: čeprav se na začetku kuja in noče pomagati Grkom pri osvajanju Troje, se vendarle spametuje in po Partoklovi smrti pokaže, da je sposoben tudi globokih čustev - velike žalosti. Ahila je ubil Paris, katerega zastrupljeno puščico je Apolon usmeril ravno v Ahilovo peto.

AGAMEMNON: Agamemnon je bil brat špartanskega kralja Menelaosa, zaradi katerega Žene, lepe Helene, se je trojanska vojna sploh začela. Bil je iz rodu, ki je slovel po dobrih in zloglasnih delih. On in njegov brat Menelaos sta vladala Mikenam in Šparti. Bil pa je sebičen, junaški, prepirljiv in pa tudi oblasten.

HEKTOR: sin Priama in Hekabe. Čeprav se Hektor bori na sovražni strani, ga ima Homer skoraj rajši, kot grške junake. Pri nas vzbudi simpatijo predvsem z svojo slovo od žene in sinčka preden odide v bitko. Za razliko od svojega brata Parisa, Hektor niti za trenutek ne izgubi vere v zmago, razen tik pred smrtjo, ko ve, da je pogubljen in da ga bo Ahil ubil. Vseskozi se bojuje hrabro kot lev in tudi za trenutek ne izgubi poguma. Bojuje se predvsem zaradi svojega mesta in svojega ljudstva. Čeprav ima možnost umakniti se pred Ahilom in pustiti mesto v obrambo svojim prijateljem, poskuša zaustaviti Ahila s svojo smrtjo, a mu tega ne uspe.

PARIS: je Hektorjev brat. Za razliko od Hektorja je Paris strahopetnejši od svojega brata in včasih stisne rep med noge, kakor na primer na začetku, ko ga Menelaos izzove na boj, a se raje umakne in sprejme borbo šele nato, ko ga Hektor okara. V knjigi je označen večinoma nevtráлно ali negativno, sploh pa v sami pesnitvi Iliada nastopa več Hektor kot Paris.

TEMA IN PROBLEM DELA: Glavna tema Iliade so boji med Trojanci in Ahajci za Trojo. V središču sta zlasti Ahil na ahajski strani in Hektor na trojanski. Vrh pa pripoved doseže v dramatičnem spopadu med njima. To je v bistvu pesnitev o Ahilovi jezi. Snov v epu je zgodovinska in mitološka.

POSEBNOSTI V ZGRADBI, JEZIKU IN NAČINU IZRAŽANJA: Tu ni naglice, načelo je mir: epski mir in širina. Naj dogajanje še tako sili k izidu, se pesniku nikamor ne mudi. Za epski slog je značilna širina in razsipnost besedišča, kopičenje sinonimnih in pomensko sorodnih izrazov. Uporabljenih

je tudi veliko okrasnih pridevkov. Značilne so tudi homerske primere ali prispodobe. Sami verzi so napisani do najmanjših podrobnosti. Pretresljivo človeški so vsi Homerjevi junaki, čeprav so na zunaj vojaško robati, surovi ali celo okrutni, v vseh bije toplo človeško srce. V njihovo življenje se vpletajo bogovi, vse ključne, velikokrat tudi usodne človeške odločitve so že prej božje odločitve. Ti bogovi pa so sami splet vseh dobrih in slabih človeških lastnosti. Iliada je široka, panoramska upodobitev grškega načina življenja, vere, navad in običajev, čustvovanja in mišljenja.

OSEBNO RAZUMEVANJE IN VREDNOTENJE DELA: Delo se težje bere zaradi verzov. Kljub temu da sta oba epa napisana v heksametrih, se mi zdi, da je Iliada precej težje razumljiva kot Odiseja. A vendar je knjiga dokaj razumljiva, le poglobiti se moraš vanjo in takoj zaslediš bistveno.

IZBRANI ODLOMEK ALI PRIZOR: Najbolj mi je všeč dogodek, ko se Hektor poslavlja od žene Andromahe in sina. Nerač odhaja, ker ima ženo in sina rad, zaveda se, da se morda ne bo vrnil živ, vendar čast zahteva, da se boju ne izogne.